

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily in the United States. Issued every day except Sundays and Holidays.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 378. — ŠTEV. 278.

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 23, 1910. — PONEDELJEK, 23. LISTOPADA, 1910.

VOLUME XVIII. — LETNIK XVIII.

MOHORJEVE KNJIGE za leto 1911

so dospole in smo jih pričeli naročnikom razpošiljati.

Naročili smo jih par sto komadov več in kdor jih želi imeti, naj nam doloži \$1.30, na kar mu jih odpošljemo po pošti registrirano.

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y. Rojaki v Clevelandu, O., in okolici dobe knjige v podružnici: 6104 ST. CLAIR AVE.

Iz delavskih krogov. Strelji v Chicagu.

Škabi so streljali na štrajkujoče krojaške delavce.

ŠTRAJK KLEPARJEV JE KONČAN.

Štrajkujoči raznaševalci telegramov so prosili Central Federation Union pomoči.

Chicago, 23. nov. — Mem štrajkujočim krojaškimi delavci in škabi je prišlo do spopada, pri katerem se je streljalo in so bile tri osebe ranjene. Strelji so padli na West Oak in Larabee St. Vincent Belleone in njegova žena sta nesla izdelano obleko v Int. Tailoring Co., ko sta zadel na štrajkujoče delavce, ki so jih pozvali, da se njim pridružita. Italijan je na to haje potegnil revolver in začel streljati na štrajkarje, isto je storila njegova žena. Tri osebe so bile zadete in ranjene. Na policiji sta Belleone in njegova žena izjavila, da sta streljala, ker sta bila napadena.

Štrajk kleparjev je končan.

Štrajk newyorških kleparjev je končan. V petek zvečer se je vršilo zborovanje štrajkujočih kleparjev, na katerem so se sprejeli nasveti konferenčnega komiteja. Delavci se vrnejo zopet na delo in delodajalci sprejmejo nazaj vse delavce, katere so bili odpustili. Vprašanje ali naj gotova dela izvršujejo kleparji ali mizarji, se predloži sodišču in odločbi razsodišča se momenta obe stranki podvredni.

Pomoč štrajkujočim raznašalcem telegramov.

Štrajkujoči raznaševalci telegramov so se obrnili do Central Federated Union, da jih podpira v štrajku. C. F. Union je izvolila odbor desetih članov, ki bodo bli štrajkujočim fantom na roko in nabirali prispevke. Odbor se bode obrnil tudi do župana Gaynorja, da posreduje v prid štrajkujočim mladim delavcem.

SLOVENSKE VESTI.

Umrli rojaki.

V Forest City so umrli v kratkem času trije rojaki. John Nagode, doma iz Logatec, ki je ponesrečil v premo-govniku, Jožef Gorenc in Marija Semov rojena v županiji Logatec. — Slovanja je bila stara 21 let in zapuščala moža in malo dete.

Gledališka predstava v New Yorku.

Slovensko pevsko in dramatično društvo "Domovina" in "Slovensko deklislo društvo" privedla sta večeraj s prijaznim sodelovanjem Slovenskega tamburškega kluba "Itrija" v cerkveni dvorani na drugi iztočni cesti v New Yorku zabaven večer. Mošani zbor je prav lepo zapel pesmi "Vpraša, čemu sem Slovenka", "Nazaj v planinski raj" in narodno pesem "Premembo". Tamburški klub "Itrija", ki pri vsaki slovenski veselici prav rad sodeluje, je tudi pri tej priliki pridno abiral strune. Glavna točka zabavnega večera je pa seveda bila gledališka predstava. Igrali sta dve igri: "Zakleta soba" v gostilni pri Zlati goski" in "Tri sestri". — V prvi igri so nastopile gosposlične Ant. in Režika Račigajeva, Kati Pavličeva, Ivanka Ribičeva, Ivanka Učarjeva in Mary Sotnikarjeva. Režije so svoje vloge prav dobro in mnogobrojno občinstvo jim je glasno plaskalo. Vsaka vloga je bila

Strašna nesreča v Newarku, N. J.

Pri požaru papirnice v Newarku je 15 deklet zgorelo.

POŽAR JE PROVZROČILA EKSPLOZIJA.

Ob času, ko je nastal požar, je bilo nad 200 delavcev in delavk v tovarni.

V Newarku, N. J., je nastal v soboto zjutraj v papirnici na vogalu High in Orange ulice požar, ki se je tako naglo razširil, da se delavke v zgornjih dveh nadstropjih niso mogle več rešiti po lestvicah za silo. Delavke so poskakale raz okna in so se poškodovale. Nad 100 oseb je bilo poškodovanih, 15 deklet je našlo smrt v plamenih. Tovarna je last Newark Box Paper kompanije.

Eksplodija je provzročila požar.

Požar je provzročila eksplozija, ki se je pripetila v tretjem nadstropju. Vse delavke, ki so bile v četrtem nadstropju, so bile ujele. Bilo jih je našlo 50. Vse te delavke so poskakale raz okna na tla. Ogoraj je prva zapazila predelavka Ana Hague, ki je takoj svoje tovarišice obvestila o preteči nevarnosti. Poškodovane so prepeljali v St. Mary bolnišnico. Gasilci, ki so prišli od vseh strani na gorišče, niso mogli več rešiti poslopja. Rešili so 50 oseb pred smrtjo, ki so poskakale v resilne mreže. Na gorišču se je bilo zbralo na tisoče ljudi. Natančno število oseb, ki so našli v plamenih smrt, še ni znano, ker leže njihova trupla pod razvalinami. Domneva se, da je najmanj 20 oseb mrtvih.

EKSPLOZIJA V PREGOVNIKU.

Enajst delavcev ubitih.

Providence, Ky., 23. nov. — V čisti štev. 3. od Providence Mining Co. so se vneli plini in provzročili eksplozijo, pri kateri je bilo 11 delavcev ubitih, 9 ranjen in 2 belega. Čeha je ubila v rovi je 100 čevljev globok, pa ima malo dohodov. Eksplozija je bila tako močna, da je zagnala velikansko množino skalovca na površje. Delavci delajo brez prenehanja, da bi prišli do ponesrečenih tovarišev. Iz Linton, Ind., je od tamonje rudarske rešilne postaje prispel sem rešilni voz z možstvom.

Ladija se je potopila.

Ineanu, Alaska, 23. nov. — Na južni strani otoka Baranof se je razbila in potopila ameriška ladja "Sea Light". Štirje pomorščaki se pogrešajo in so najbrže utonili.

Nov škof v Leavenworthu.

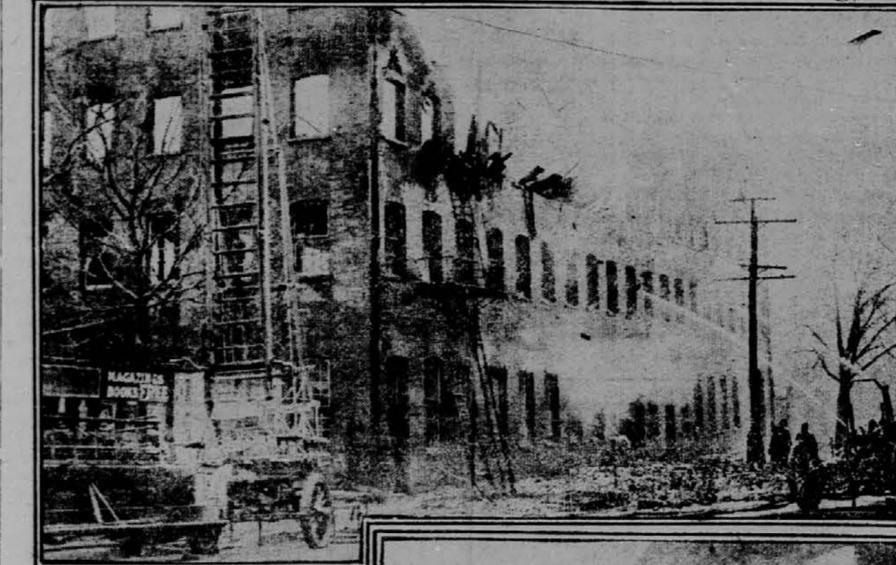
Kansas City, Mo., 23. nov. — Rev. John Ward, bivši rektor katoliške katedrale v Leavenworthu, Kans., je bil po papežu imenovan škofom v Leavenworthu.

Indijanec ustrelil zdravnika.

Kingman, Ariz., 23. nov. — Preiskava o umoru kalifornijskega zdravnika dr. Guilberta je dognala, da je zdravniška ustrelil Pinte-Indijanec Queho. Le-ta se je bil sprl s člani svojega rodu in je šel iskat sovražnika. Prvi, ki mu je prišel nasproti, je bil dr. Guilbert in on ga je takoj ustrelil. Oblasti so razpisale nagrado onem, ki vjame morilca.

Cenavožnja.

Parnik od Austro-Americana proge ALICE odpluje dne 30. novembra iz New Yorka v Trst in Reko. S tem parnikom dosepejo Slovenci in Hrvati najhitreje v svoj rojstni kraj. Vožnja stane iz New Yorka do: Trsta ali Reke ..... \$35.00, do Ljubljane ..... 35.60, do Zagreba ..... 36.20. Vožnje listke je dobiti pri Frank Saksler Co., 82 Cortlandt St., New York.

Policist aretovan. Ustrelil dekle.

Priče so izpovedale, da je policist Welsh streljal na nekega Italijana v New Yorku, ki ga je napadel.

USTRELJENO DEKLE JE OSTALO NA CESTI.

Aretovani policist noče dati nobenega pojasnila o dogodku.

Policist James T. Welsh je bil ponesrečil inspektorja Russella aretovan, ker je na sumu, da je v ponedeljek pred hišo štev. 128 zapadna 28. ceste v New Yorku ustrelil 20 let staro Lucy Chabanet, katero je zadel v želodec. Ničče ni vedel, kdo je močilec mladega dekleta, dokler niso detektivni poizvedeli priče dogodka in jih predstavili inspektorja Russella, ki je potem na podlagi poizvedb provzročil Welshovo aretacijo.

Policist je bil napaden.

Policist Welsh je spremljal v ponedeljek neko mlado damo v pralnico na 28. cesti. Ko je prišla dama iz hiše, je rekla policistu, da jo je neki Italijan razžalil, nakar je stopil policist v hišo in dal dotičnemu Italijanu zausnicio. Italijana je pa to razkajalo in je tekel v klet po krepelo, s katerim je potem policista napadel. Policist je nato enkrat ustrelil, ali ni zadel Italijana, nego gđ. Lucy Chabanet, ki je stala na drugi strani ceste. Welsh, ki je bil civilno obdlenec, je nato zbežal v neko gostilno, kjer pa so ga spoznali kot policista.

Miss Lucy Chabanet je bila prišla ravno na cesto, ko je padel strel. Neresno mlada dama je bila pred dnevi dobila obvestilo iz Bordeaux na Francoskem, da je podedovala po nekem sorodniku precejšnje premoženje in se je hotela v kratkem odpeljati domov.

Indijanec ustrelil zdravnika.

Kingman, Ariz., 23. nov. — Preiskava o umoru kalifornijskega zdravnika dr. Guilberta je dognala, da je zdravniška ustrelil Pinte-Indijanec Queho. Le-ta se je bil sprl s člani svojega rodu in je šel iskat sovražnika. Prvi, ki mu je prišel nasproti, je bil dr. Guilbert in on ga je takoj ustrelil. Oblasti so razpisale nagrado onem, ki vjame morilca.

MADERO JE IZGINIL.

Vodja mehiških insurgentov Madero, ki je bil pri zadnjih bojih med vladinimi in vstajškimi četami ranjen, je brez sledu izginil. Domneva se, da se nahaja v gorovju severno od Parvala, kjer zbira svoje pristaše in se pripravla na nov napad.

Ethel Le Neve je mati.

London, 23. nov. — Miss Ethel Le Neve, ljubimka dr. Crippena, ki je bil v sredo zaradi umora svoje žene obsojen, je odšla iz Londona in živi zdaj pod tujim imenom na deželi. Iz zadnjega pisma, ki je je pisal dr. Crippen, se je izvedelo, da je Miss Le Neve pred dvema letoma porodila otroka, kateremu je bil oče dr. Crippen. Vest, da je Ethel Le Neve zdaj zopet v blagoslovljenem stanu, ni resnična. Tudi ni resnično, da bi ne imela sredstev za življenje. Po njeni aretaciji je dobila od založnikov raznih časnikov in iz drugih virov najmanj pet tisoč dolarjev.

POGORIŠČE V NEWARKU.

Novi rabuke v republiki Mehiki.

Insurgenti so skušali vtihotapiti orožje v republiko.

MADERO JE IZGINIL.

Vladne čete so odbile napad na mesto Guerrero.

Mehika, 23. nov. — Vlada je bila obveščena, da so insurgenti pri Sorola Manina skušali z nekega parnika vtihotapiti orožje na kopno. Vlada je poslala topničarko za parnikom. Oborožena tolpa je večkrat trikrat naskočila na mesto Guerrero, a vladne čete so napad odbile. Nekega druga oborožena vstajška četa je napadla mesto San Andrea in razušila železnico.

Madero je izginil.

Vodja mehiških insurgentov Madero, ki je bil pri zadnjih bojih med vladinimi in vstajškimi četami ranjen, je brez sledu izginil. Domneva se, da se nahaja v gorovju severno od Parvala, kjer zbira svoje pristaše in se pripravla na nov napad.

Belokranjska železnica.

Ljubljana, "Slovenec" poroča, da je poslanec Šusteršič imel priliko govoriti z železniškim ministrom Wrbo o gradnji belokranjske železnice. Železniški minister je odločno izjavil, da bo v kratkem času odločil politični obhod tako, da se bo z gradnjo pričelo spomladi.

Elsnerjevo imenovanje.

Imenovanje Nemca Elsnerja predsednikom deželnega sodišča v Ljubljani je udarec s pestjo v obraz slovenskega naroda. S tem imenovanjem je vlada postavila justico v službo politike. Elsner bo pospeševal germanizacijo in spravi k ljubljanskemu

Iz slovenskih pokrajin. Mladini in starini.

Železniški minister je izjavil, da se bo z gradnjo dolenske železnice pričelo spomladi.

ELSNERJEVO IMENOVANJE.

Napredna in klerikalna stranka očitata druga drugo, da je zakrivila imenovanje Nemca za predsednika deželnega sodišča v Ljubljani.

Ljubljana, 23. nov. — Razkol, ki je bil nastal v napredni stranki na Kranjskem se bo poravnal. Vsihla so se pogajanja med voditelji obeh frakcij, ki so imela dovoljen uspeh. Bivši župan Ivan Hribar bo zopet prevzel predsedstvo napredne stranke. Dr. Triller bo zopet kandidiral. Vzkliona obravnava Ribnikar-Tavcar-Triller se ne bo vsihla, ker sta dr. Tavcar in dr. Triller poslala sodišču izjavo, da umakneta svoje vloge in sta pršenila, da se je Ribnikarju kazeno spremenila v denarno globo.

Vodje rabuke pobegnili.

Cruce Candido, ki je bil poveljnik upornega brodovja, je s 40 drugimi voditelji rabuke pobegnili. Provrožitelj upora so bili podčastniki in starejši mornarji vojne ladje "Sao Paulo". Ta ladja se je nahajala pred Lisbena, ko so se portugalski mornarji bili upli in pomagali artiljeriji in pehoti pregnati kralja Manuela.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJCELEJŠI DNEVNIK!

sodišču, kar mogoče Nemcev. Napredna stranka očita po pravici klerikalni stranki, da je ona zakrivila Elsnerjevo imenovanje. Klerikalci imajo razum enega vse slovenske mandate za Kranjsko, oni torej zastopajo interese slovenskega prebivalstva. oni so dolžni jih varovati in oni so tudi odgovorni za vse posledice njihove politike. Nasprotno pa očitajo klerikalci naprednjakom, da so oni zakrivilo imenovanje. Kadar se dva pripravata, se tretji veseli.

Iz Avstro-Ogrske. Cesar bolan.

Pariški listi so raznesli vest, da je cesar Fran Josip bolan, kar pa ni resnično.

GROF AEHRENTHAL ODSTOPI.

Trgovinski minister Weisskirchner je govoril o draginji in o nalozah bodočnosti.

Dunaj, 26. nov. Pariški listi so raznesli vest, da je cesar Fran Josip nevarno obolen. Uradno se poroča, da so te vesti neresnične in da niso drugrega, kakor borzne špekulacije. Cesar je zdrav in se vzhle svoji visoki starosti počuti dobro.

Zunanji minister odstopi.

Praga, 26. nov. Govori se, da namerala zunanji minister grof Aehrenthal odstopiti in da postane njegov naslednik baron Gautsch. Odstop Aehrenthalov bodo pospešila prof. Masarykova razkritja o Friedjungovem procesu.

Trgovinski minister o draginji.

Trgovinski minister Weisskirchner je na shodu industrijecev z ozirom na draginjo izjavil: Kadar se govori o draginji, se vedno govori le o mesu. Opozoriti hočem, da se mora napraviti red tudi z ozirom na vprašanje stanovanj. Vse občine so dolžne iskati nova pota v sedanjih stanovanjski politiki, ker požre stanovanje tretjino dohodkov in se morajo zato ljudje boriti z bedo. Naša mesta morajo zasledovati primerno zemeljsko in stanovanjsko politiko.

Uporniki v Brazilu so se udali vladi.

Zahtevali so od vlade garancije, da se bodo njihove zahteve izpolnile.

VSI VODJE RABUKE SO POBEGNILI.

Vlada se je udala zahtevam upornikov, ker se je bala splošnega vojaškega upora.

Rio de Janeiro, 26. nov. — Danes zjutraj ob 7. uri so uporniki izročili vladi vojne ladje "Minas Gernes", "Sao Paulo", "Babilio", "Rio Grande Sul" in "Deodoro". Mornarji so se bili 22. novembra uprli in so umorili tri častnike. Zdaj so se udali, ker jim je kongres obljubil splošno amnestijo in zvišanje plače.

Uporni vojaki so z vojnimi ladjami manevrirali pred mestom in so se udali šele, ko jim je predsednik Fonseca dal garancije, da se bodo vse njihove zahteve izpolnile.

Potres v Španiji.

Madrid, 26. nov. Večraj zjutraj se primerili v mestih Corunna, Villagarcia, Vigo in Ferrol precej hudi potresi. Prebivalstva se je bila polastila panika. Kakor se poroča, ni potres nikjer napravil škode.

Pennsylvania kolodvor v New Yorku.

Novi Pennsylvania kolodvor na 7. aveniji med 31. in 33. cesto je bil v noči od sobote na nedeljo o polnoči za splošni promet otvoren. Točno o polnoči je zapustil prvi vlak kolodvor in odšel po tunelu pod Hudsonom v Perth Amboy. Dvajset minut pozneje je pripeljal prvi ekspresni vlak iz Washingtona na kolodvor.

Denarje v staro domovino

pošljamo: za \$ 10.35 ..... 50 kron. " 20.45 ..... 100 kron. " 40.90 ..... 200 kron. " 102.25 ..... 500 kron. " 204.00 ..... 1000 kron. " 408.00 ..... 2000 kron. Poštatina je višeta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarje pošiljajte izplačnje c. kr. poštni hranilni urad v 11. do 12. dne. Denarje nam pošlati je najprilicneje do \$50.00 v gotovini v priprorocnem all registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft. FRANK SAKSER CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y. 6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio.

Velike Blaznikove družinske PRATIKE ZA LETO 1911

razpošljamo po 10 centov komad s pokritino vred.

Cena za 100 Pratik je \$5.00, za 50 Pratik pa \$2.75. Znesek naj se blagovoli pošiljati pri manjšem naročilu v poštah znamkah, pri večjem pa po Postal Money Order ali čeku.

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y. Pratike je dobiti tudi v podružnici FRANK SAKSER CO., 6104 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Vesti iz inozemstva. Bolgarija in Turčija.

Literarno zapuščino grofa Tolstoja prevzame njegova hči Aleksandra.

LONDONSKE SUPRAGETKE OSOJENE.

V mestih Corunna, Villagarcia, Vigo in Ferrol v Španiji so bili močni potresi.

Sofija, 26. nov. Bolgarski listi napadajo kralja Ferdinanda. Očitajo mu, da živi vsako leto skoraj več nego polovico časa izven Bolgarske in se le malo briga za vlado.

Nemiri v Makedoniji kažejo, da razmerje med Bolgarijo in Turčijo ni normalno in da je Bolgarija prisiljena zavzeti svoje stališče, ako ne drugače, pa z okupacijo Makedonije.

Obsojene sufragetke.

London, 26. nov. Sufragetke, ki so pomeči razgrajale in pobijale pipe na vladnih poslopih, so bile obsojene vsaka v dvanesetmisi zapor. Sodnik je pri razglasitvi obsodbe dejal, da so bile ženske, ki so kalile mir, dozdaj premišljeno sojene.

Literarna zapuščina grofa Tolstoja.

Petrograd, 26. nov. V oporoki zamrlega grofa Tolstoja je določeno, da dobi vsa njegova dožalja neobjavljena dela njegova hči Aleksandra.

Iz Tule se poroča, da je grofinja Tolstojeva nevarno obolen. Zdravniki se boje za njeno življenje.

Potres v Španiji.

Madrid, 26. nov. Večraj zjutraj se primerili v mestih Corunna, Villagarcia, Vigo in Ferrol precej hudi potresi. Prebivalstva se je bila polastila panika. Kakor se poroča, ni potres nikjer napravil škode.

Pennsylvania kolodvor v New Yorku.

Novi Pennsylvania kolodvor na 7. aveniji med 31. in 33. cesto je bil v noči od sobote na nedeljo o polnoči za splošni promet otvoren. Točno o polnoči je zapustil prvi vlak kolodvor in odšel po tunelu pod Hudsonom v Perth Amboy. Dvajset minut pozneje je pripeljal prvi ekspresni vlak iz Washingtona na kolodvor.

Denarje v staro domovino

pošljamo: za \$ 10.35 ..... 50 kron. " 20.45 ..... 100 kron. " 40.90 ..... 200 kron. " 102.25 ..... 500 kron. " 204.00 ..... 1000 kron. " 408.00 ..... 2000 kron. Poštatina je višeta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarje pošiljajte izplačnje c. kr. poštni hranilni urad v 11. do 12. dne. Denarje nam pošlati je najprilicneje do \$50.00 v gotovini v priprorocnem all registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft. FRANK SAKSER CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y. 6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio.

Andreja Božiča prvi drž. vni izpit.

V starih dobrih časih je bilo, v onih dobrih časih, ko so gospodarili še povsod dobri odnosi, lepe navade. Minuli so seveda te zidavna ti časi in danes veje popolnoma druga, nov duh; vse je otrovno, klanja se molodu vsi; stari in mlado, med seboj teknuje, kdo mu položi večji, boljše darov na žrtvenik.

Ej, kako je bilo takrat v onih starih, dobrih časih vse drugačno življenje, zlasti visokoslovske življenje! Tedaj ni splavalo na površje ono st. emuljenje, ki okužuje danes dijaški svet. Danes hiti že vsak srednješolec z velikimi koraki v življenje, ne pozna drugega kot resno delo, paha se in preriiva, neustrašno stopa čez valiče in drvi skozi vseučiliško življenje, da čim prej doseže svoj smotir in kruh, da se že skoraj reši vseučiliškega učenja. V onih starih časih je pa bilo drugače; s težavo, celo stžolzanji v očeh se je ločil dijak od vseučilišča in mesta. Da, da, časi se spreminjajo in mi se spreminjamo s njimi. Danes večeta dijak na vseučiliško mesto samo še vseučilišče in predavanje, takrat pa so jih priklapali vseučilišče, predavanje, razvedrilo in zabava. Zdravili so dušev in utile in znašel se je in se še najde marsikateri zlobec, ki se osmeli do teditve, da jim je bilo takrat dušev vse, utile pa laški sneg.

Tako se je preživela marsikatera vesela urica, pa tudi marsikatera bridka. Visokoslovske je navdajala zavest, da je treba po resnem, naporu delu razvedrila; zdravilo jih je veselje, jutila in prijateljstvu jih je utrjevala žalost, rujno vince in polne čase so vladali vrvati, danes pa je posegla vmes s kruto roko suha, neizprosna žepna mizica. Dobro in zlo sta se menjavala kakor vreme v aprilu, zato so se pa vistile najraznovrstnejše spremembe, ki so pustile marsikateri blagodejni vpliv v mladih srcah.

V nemškem Gradcu se je zbrala za dolgo miko pri polnih kupcih vesela družina slovenskih visokoslovcov. Marsikatera pametna beseda se je izpregovorila, se več pa veselih, pozabili pa tudi niso petje. Sedemnajst jih je bilo. Stari in mladi so se zbrali; stari, obrabeni možakarji častiljivih obrazov in s še bolj častiljivimi bradami so se pomešali z mladimi golobčani, ki so šele pred par meseci ostavili srednješolska poslopja in vstili senkaj srebat vseučiliško učnost in se naslanjali nad nečimni predavanji. Zbrali so se vsi, medicineri, modroslovci, pravnik in tehnik; na znanj ni bilo razlike med njimi, družila jih je dijaška vez, prijateljstvo jih je združevalo. Tudi prvotitelji niso izostali, prišli so pravnik Božič, mediciner Kveder in tehnik Rakovec. Stari možakarji so bili ti trije in vsak izmed njih je bil lahko pomenen na lepo število tečajev, ki jih je preživel srečno v vseučiliškem mestu. Kveder je študiral šele osemnajst tečajev, Božič samo šestnajst in Rakovec bore štirinajst. Da so bili ti trije najučenejši v celi družbi, je kakor pribito, ker drugi ga glode šteli. Tečajev pri tej častiljivosti kar obledeli na svoji slavi. Učeni so bili, kako pa tudi ne, vsaj so se učili temeljito svojih strok, izkušeni so bili tudi in zato so imeli tudi najvplivnejšo besedo pri svojih mlajših tovarših. Njih beseda je veljala več, kakor pa vsi avstrijski zakoniki in postave. Nad vsemi pa je kraljeval Anton Božič.

Kadaj je kedo rabil dobrega nasveta, tako priti do denarcev, je moral vprašati le Božiča in čez dobro uro so že zvenketali srebrnjaki v žepu. Susa je izgnila iz žepa, v tistem trenutku pa se je oglasila nova suha, nežnostna žepa. Treba je bilo tudi to prepoditi; zalivati, namakati je bilo treba, da se ni tansušilo grlo kakor sod, ki leži na solnem.

Lepe navade so vpletali visokoslovske in svoje družbe, prikradle so se pa med nje tudi razvade. Vsak večer se je obrodilo koga na smrt, in letele so njega pušice in strele, ostre in pikre, dokler niso izstreljali vseli. Vsak večer si je zbrala družba novo žrtev za tarčo svojih dobrih in slabih dvotipov. Dobri dvotipi pa se ne stesajo kakor oreh i pelhara in tudi pri naši družbi se je odigrat ta povaj in tako se je zgodilo tudi v onih dobrih časih, da je pošla zaloga šal. Zabave je pa vendarle želele vsak. Za resno razprave se ni zmenil oni večer nihče. Kako tuji! Cel dan so si belili glave z učenimi razpravami, ubijali v glave zveržene paragrafe in zvečer naj bi premlevali to. To nikakor ne gre, ker drugače se lahko prepieti nesreča, in kdo še lahko znoji radi prenapornega dela ali pa si nakopje najmanj kako živino bolezen. Kdor hoče torej dolgo živeti, naj lije in vziiva zabavo.

Več kaj, preljuba moja stara baba Božič, ne kaj veselo ni. Te bru-

ce bo še treba opoliti. Ti nam povej kakšno, več kako prav resno" se obrne namkrat do Božiča Kveder, ker je za trenotek nastala tišina v sobani.

"Res, res, eminenca Božič naj nam pove kaj, kako prav tragično povest" pritrjuje vs zbor.

Radi so poslušali Božiča; znan je bil kot dvotipneč, samo to slabo razpovedo je imel, da se ni oglašal drugogosto in bil je zasukal vsi stvar tako, da je bil navadno nitinec njegovih starih ravnoproset, kakor pa se je sploščeta pričakovalo.

"Ej, ej, krokarke in brucevske duše, česa že ne zahtevate od stare bajte. Narobe svet danes. Krizevački Statuti so že ob vsi veljavio. Ko sem bil še jaz tako mlad, kakor so ti novopečeni bruci, je bilo vse drugače. Še rihni se nisem upal, samo poslušel sem modre svete starih hiš. Danes pa že hočejo bruci zabave in zabavajo naj jih stare bajte. Tako ne more iti naprej."

"Beži, eminenca Božič, tako nezno so se pa tudi se ni spremenilo. Vsaj vidiš, da bi se bruci radi kaj naučili od tebe, nkaželjni so, zato jih polučaj. Povej jim žalostno povest dijaškega življenja; videl boš, da se jim bo sreč topilo same žalosti in da jim bodo tekle kot grah debele solze no mlačnih ličih" mu oporeka Rakovec.

"Naj bo, ker ti praviš." "Pozor, pozor! Eminenca Božič govori!" "Poslušajte torej možje krokarji, poslušajte me naše brucevske!" Takrat je bilo, ko sem srečno dokončal štiri tečaje napornega vseučiliškega življenja.

Možje krokarji in vi bruci! Če se se kdo zakrohče, naj ga blagovoli vzeti vrag in odnese na dno črnega pešala! In ti, krokar Cvetko, izvršuj ta vragji posel.

Po starih napornih tečajih je bilo torej, ko sem prikolovratil kot praveč postnik, oprtan z gorjaco do rodnega ostrišča, do hiše mojega očeta. Dober človek vam je bil, možje krokarji, moj oče, sladak ko med, pa tudi tdi ko dren, prava gorenska grva, vam pravim, možje krokarji. Škoda! Ne živi več, črvi so ga že razjedli. Želim mu pa: Večna luč naj mu svetli v mira naj počiva in blag bodi njegov spomin!"

"Blag mu bodi spomin" zerenče nuzki glasovi, pri tem pa se namakajo sni jeziki z rezno kapljico.

"Domov sem se priklatil kot kralj capinov, možje krokarji, kralj capinov, vam pravim, najlepši med njimi in najbogatejši. Stuzani čevlji, razpazane hlače, zamazan sukunji, črna srajca, obledela ovratnica in potepna klobuk, kaj hočete več. Potem pa sedem bodim v žepu! Še nekaj! S seboj sem imel tudi prvo spričevalo o izpitu, dovršenem z najslabjejšim uspehom v krokarški državi. Vsaj jih poznate ta spričevala, možje krokarji? Lepa je bila diploma, vam pravim, lepša kakor doktorska.

Domov sem priromal prašen in značen, žalosten v dno svoje duše in skesan bolj ko svetlopišemski zgrubljeni sin, gotovo pa z boljšimi nameni kot ta. Pa me je zagledal oče izpred hleva, gnojnice je vravnal, možje krokarji, in ko sem prišel do njega, mi je dejal:

"Bog te sprejmi pod domačo streho, Drejček. Pa te dolgo ni bilo in slabo barvo imaš. Medel si in bled. Gotovo si se veliko uel." Veliko, veliko, oče! mu odvrnem skesano, vsaj veste, da se mora človek vedno učiti in nikoli se ne nauči dovolj v življenju. Kako pa z vami, oče? Zdravi ste, kakor vidim, čvrsti tudi, še trdnjši kot zadnje pot. Kako pa domači kaj? So li vsi zdravi? In živina, pa polje? Slišal sem, da se obeta letos tudi na Gorenjskem dobra letina.

Bo že, bo že, Drejček, da bi le bilo zmiraj tako, po bi šlo, meni oče, skoraj na to pa pripomni: Zdaj boš ti lahko poprijel za kako delo; veš delavec mi manjka, star sem pa že tudi in sam ne zmorem vsega, vsaj vem, da te veselje naše delo.

I, kaj bi ne, oče! Vsaj drugega tako ne vem početi tukaj. Malo spremembe pa tudi ne škodi.

Prav imaš, Drejček, boš videl, kako hitro dobiš drugo barvo, kar čez noč zgine ta mestna bledost. Učiti si se pa moral vendar precej. Ves vpaj si. Ej, da, skoraj bi bil pozabil. Zdal se mi imel ameda skušnjo? Pa si jo napravil? Mar ne?"

Tistikrat pa sta spretela moja duša strak in groza, na njo se je vesel delni gavran. Zemlja je zaplesala pod menoj, med nebom in pekdom sem vzel in stegnilo se mi je pred očmi. Duša moja je vstrepetala, kakor breza na polju. Oče, oče, tvoj Drejček še nima izpita v žepu, tvoj ponos in tvoja dika se je spridil; če zveš to, žalostno bo tvoja duša do groba. Ne, ne, te žalosti ti ne nakopljem, pustim ti veselje in dopadajenje nad tvojim sinom. Nekdo pa je šepetal: Povej, povej. Tedaj sta prišla ljubi bojevatji v moji prestrašeni duši dva velika, mogočna junaka. Bila sta bica, kratko, a kruto in od udar-

cev je trpela moja duša. Tekla je kri obema bojevnikom, črna, kadeča se kri in namakala je mojo dušo, prepajala jo je, da je postala črna do zadnjega kotička, omadeževala sta mi dušo in teh madežev nisem izpral do danes. Dokončala sta boj zli in dobri duh, na pozorišče je stopal zmagoslavni demon. Satansko so prežale njegove oči, ko se je oziral na mene, pri tem se je krohotal, rogol.

Božičev Drejček se je takrat vzdramil, iz svojega žepa pri sukunji je izvelkel pergamentno krokarško diplomu z bulo vred, jo razvil in bolj po tihoma, žalostno dejal svojemu očetu:

To spričevalo sem dobil, grozno sem se moral puliti in truditi za njega.

Pa Božičev Drejček ni lagal takrat, možje krokarji, najstejšjo, najsvetejšo resnico je govoril, ker se je v boril za žive in mrtve, da je dosegel tako izbrano diplomu.

Suho je grlo, možje krokarji, in dobra kapljica, na zdravje domovine požirke!"

"Živio domovina!" in zvrnjeni so kozarci. Andrej Božič se oddalme in nadaljuje:

"Božičev oče so gledali spoštljivo pergament, velike blesteče črke, gledali so pečate, gledali bulo. Drejčekovo ime je bilo kar tiskano čuden se jim je zdel samo orel, cesarski orel so mislili da je, in takrat, možje krokarji, jim je razkladal nadebudni sinko z vsvojo zgodovnostjo, da to ni cesarski orel, da je to le sova — krokar, znamenje učnosti, Drejček pa je vzel spričevalo v roke, ga prečital slovesno očeta. Očetu pa so prično zvenele na uho latinske besede in so dejali: "Veš, Drejček, če prav ne vem, kako se to pravi po naše, pa me veseli vendarle, da si tako dobro napravil. Ej, to je lepo izdelano, kako je trden papir in pa ta rdeči vosek. Nič čuda potem, da že samo spričevalo stane toliko. Deset goldinarjev si mi pisal menda. No, zadržaj pa stopiva v hišo, da ga bo pogledala še ona."

Božičev Drejček se je pa polastila takrat veselost. Spreletavala ga je le takrat z ona, kadar je zagledal rožnega denoma, ki se mu je smejal tako predzno, tako nesramno v obraz.

Konec počesti pa je ta, da je dobil Božičev Andrej za svoj prvi izpit iz krokarške države še tisto popoldne od očeta desetak, h kateremu je dobra mati navrgla skrivaj še petak.

Možje krokarji! Zalostna je povest Božičevega Drejčka; v dno duše mora presteti vsakega, kdor je iz mesa in krvi in zato vam pravim, možje krokarji in vi brucevske duše: Ldite in storite tudi to, z vami pa sreča junaska!"

Kako sem iskal nove stranke.

Šaljiva dogodka iz najnovejših časov.

Prišel sem domov na Slovensko in se sklenil posvetiti politiki. Ker se pa v vseh rečeh, ne samo kar zadeva obliko klobuka in širokost hlače, ravnam vedno po modi, sem se hotel takoj pridružiti najbolj moderni stranki na Slovenskem. Zvedel sem, da se je ustanovila nova stranka in hotel sem jo poiskati.

"Kako se pa imenuje ta stranka?" vprašal sem svojega starega znanca Porungeljčka, na katerega sem zadel takoj pred kolodvorom.

"Stranka je, stranka," odvrnil je Porungeljček, "saj je še Boltarov Pepe o tem pisal, kako se imenuje, pa res ne vem povedati, in kje stanuje, tudi ne. Najbolje je, da se obrnete na policaja, ki stoji tamle za vogalom. On vam bo gotovo vedel povedati, kje stanuje nova politična stranka in kako ji je ime."

Urni korakov grem torej naprej do prvega uličnega vogala in vprašam tam stoječega policaja z vso spoštljivostjo solidnega in poštenega državljanca:

"Zvedel sem, da je nastala v Ljubljani neka nova politična stranka, ali bi mi zamogli povedati, kje prebiva in kako ji je ime?"

Gospod policaj me je poslušal z smogročnim obrazom in le na pol k meni obrnjen, kakor se spodobi za predstavitelja državne oblasti nasproti solidnim državljanom. Vjel je iz mojega vprašanja menda samo eno besedo in še to je napasno razumel. Ko sem končal, mi je odgovoril s slovesnim glasom in pri tem primerno zamahnil z roko:

"Najbližje stranišče na Marijinem trgu, ne daleč od Prešerna. Kar naravnost naprej ne greja."

"Toda jaz ne vprašam za stranišče, ampak za novo politično stranko."

"Za stranko zveste pa na magistratu, prtiličje na levo."

"Toda jaz ne vprašam po nobeni hišni stranki, ampak po novi politični stranki."

"Na magistratu morajo biti zglavene vse stranke brez izjeme. Kar tam vprašajte."

Videl sem, da ne opravi pri njem ničesar več, ter sem šel dalje po Kolodvorski ulici. Mimogrede sem vprašal še dva človeka, če kaj vesta za novo stranko. Vsakdo mi je potrdil, da se je v Ljubljani res ustanovila nova stranka, a nikdo ni mogel povedati, kje se nahaja. Sledujoč sem srečal nekoga moža z napetim rdečim obrazom in višnjevkastim nosom.

"Morda bom tukaj kaj zvedel?" mislim sem si in sem pristopil k njemu.

"Ali veste morda povedati, kje je v Ljubljani nova politična stranka?"

"Čakajte no, čakajte," začel je meneciati možič in se praskati za ušesi, "saj poznam celo Ljubljano kakor je dolga in široka in vse njene gostilne in kavarne, na novo politično stranko pa se ne spominjam, da bi jo že kje videl. Pri 'Pohanem kostrunčku' je ni, pri 'Nebeskih angeljkih' tudi ne, v kavarni pri 'Slanem kifeljčku' je tudi še nisem zapazil. Bo že kje, toda kje? Čakajte no, čakajte!"

Jaz sem pustil mažaka, da se je praskal dalje za ušesi in premišljeval, v kateri gostilni bi zamogla biti nova stranka, ter šel dalje. Na Marijinem trgu sem zadel na drugega policajna in vprašal še njega, če kaj ve za novo politično stranko. Zvedel sem za novo politično stranko. Zvedel sem tudi on me je poslal na magistratu.

"Toda jaz ne vprašam po hišni stranki, ampak po politični stranki."

"Na magistratu vam bodo najbolje pojasnili tudi o političnih strankah. Za to je magistrat, da se peča s političnimi strankami. Saj to spada tudi v njegov obdolg."

"A tako!" vzkliknil sem in jo mahnil čez most naravnost proti magistratu.

Na magistratu so pričeli uradniki iskati po velikih bukvalih in premetavati stare papirje, toda nove politične stranke ni bilo zapisane nikjer. Gospodje so postali nervozni, klicali so drug drugega, vlekli na dan vedno nove bukve, toda nove stranke niso našli zapisane nikjer. Njihov poglavar se je prijel za glavo, kako je to mogoče, da bi nova stranka ne bila zapisana na magistratu.

"Gotovo se ni zgledila," odgovoril je nižji uradnik polhovno.

"Naložiti ji moramo pošteno globo, ali pa ji damo nekaj dni zapora, ker se drzne prebivati v našem mestu, ne da bi se prijavila na magistratu."

Sledujoč me je načelnik uljudno odslovil in izrekel obzaloževanje, da mi ne more postreči z naslovom. Ob enem me je zagotovil, da bo nova stranka dobila vsaj 48 ur zapora, ker se ni prijavila na policiji.

Zapustil sem magistrat in šel dalje iskati nove stranke.

"Na davkarji vedo za vsakega, morajo torej tudi vedeti za novo stranko," mislim sem si ter se napotil v davkarji.

Gospodje na davkarji so bili pa še bolj prestrašeni, kakor oni na magistratu, ko so zvedeli, da je v Ljubljani nova stranka, kateri niso naložili še nobenega davka. Začeli so računati s svinčniki, katere so imeli za ušesi, koliko bi ta stranka morala plačevati davkov in doklad. Seštevajli so skupaj razne vrste davkov in jih zmogli med sabo, da se mi je kar tema delala pred očmi. Sledujoč pa so prišli do zaključka, da bo morala stranka plačevati jako veliko užitninskega davka, pridobinski davek se ji pa odpusti popolnoma. Med tem ko so gospodje računali in se posvetovale, sem stal jaz ob strani in se čudil njihovi modrosti. Sledujoč je vstopil nek gospod k meni in se mi zahvalil, da sem jim naznanil novo stranko, ki še ne plačuje nobenega davka.

Šel sem zopet na ulico in izpraševal dalje, na kogar sem zadel. Nek znan zdravnik za otroške bolezni, katerega sem nagovoril na ulici, mi je rekel, da bo s to stranko najbrže tako, kakor z azijskimi kolero. Veliko se o nji govori, a nikjer se ne prikaže. Neka gospodična pa, katero sem tudi vprašal po novi politični stranki, mi je odgovorila, da bo najbolje, ako se v tej zadevi obrnem na coprnico v Kosezah.

"Meni je tudi ona pokazala mojeja bolročega ženina," dodala je gospodična.

Jaz imam trdo glavo in ako kaj sklenem, moram dognati do konca. Grem torej naravnost gori v Koseze k dotični ženski.

"Ali hočete, da vam prerokujem na desni ali levi roki?" vpraša me čarovnica.

"Kakšen je pa razloček?" "Leva roka je od ljubezni, desna pa od gšefta," odvrne čarovnica.

"Torej mi dajte na desno roko," odvrnem ter ji pomolim desnico.

Ženska vzame mojo desno roko v svojo, stisne mi molek v pest, prične nekaj mrmrati, odpre pest in potem prerokuje iz potez, ki so se mi na dlani naredile od molka:

"Vi iščete neke družbe, katere ni najti niti na policiji, niti na davkarji."

"To ste uganili," rečem, "a sedaj še povejte, kje in kako naj jo najdem?"

"Obujate se v sedemmiljske čevlje in na glavo si povežite čudovito kapo, kateri se pravi po nemško 'Tarnkappe', ki človeka netrdnega stori. V žepu si nasujte praprothega semena, ki ima to čudovito moč, do človek razume, kar živali govore. Potem pa pojdite v šentjanževi noči..."

Meni se je pričelo vrteti v glavi in obhajati nevolja...

"Saj nisem prišel vprašat," pritrjal sem jo, "kako bi zvedel, kaj živina govori, ampak kje je nova in najmodernejša stranka slovenska."

Starka pa se ni zmenila in je nadaljevala:

"V šentjanževi noči morate prehoditi v sedemmiljskih čevljih sedem gora in sedem dolin in sledujoč boste zadel tam za turškim gričem na dva srbska vola, ki se bosta pogovarjala med sabo..."

Meni je postalo že prenemarno. Vrgel sem ženski nekaj desetice, potem jo pa ubral iz Kosez do pri Šiški nazaj proti Ljubljani.

"Tako po eni pa le ne odneham," mislim sem si med potom. "Poskusiti moram prav vse do zadnjega. Vse novice našega mesta se stekajo skupaj v kavarni in vse, kar človek potrebuje izve pri marmornatih mizicah. Morda se mi tudi posreči zveleti tukaj kaj o novi stranki."

Vstopim torej v kavarno "Union". Kjer sem zagledal pri mizici sedeti troje oseb, sem takoj prisedel se jaz in začel povpraševati po novi stranki. Od vseh strani sem lovil na uho besede, proti vsem kotom sem obrneval oči, a nove stranke nisem našel nikjer. Gostje so mnogo o nji govorili, kajti bila je moderna in na dnevnem redu, toda bližnjih podatkov mi ni zamogel podati nihče. Niti njenega pravega imena nisem mogel zvedeti. Nekateri so mi rekli, da se imenuje narodno - radikalna, drugi da narodno - socialna stranka; tretji so jo imenovali stranka mladih, zopet nekdo drug jo je imenoval stranka resnega dela in je zatrjeval, da je to videl v njenih poseških bukvicah.

Sledujoč mi je svetloval nekdo, naj se obrnem naravnost na gospoda Križkrajca, ki mi bo vedel pojasniti najbolje.

"Kje pa doblina gospoda Križkrajca?" vprašam.

"Njega pa ni težko dobiti," mi odgovori, "ker on je povsodi."

Grem torej iskati gospoda Križkrajca. Toda on je bil pijan, da ni ničesar vedel. Vprašal sem njegovo gospospolino, kdaj se bo iztrezil, in odgovorila mi je, da čez tri dni, a samo toliko, da napiše polo papirja, potem se pa upijani na novo.

Sledujoč sem stopil k gospodični blagajničarki ter jo nagovoril:

"Cenjena gospodična! Pri vas se stekajo novice cele prestolnice slovenskega naroda in v vaši kavarni se zbira javno mnenje vesoljnega našega meštanstva. Ali ste morda kaj slišali, kje se nahaja nova stranka resnega dela?"

"Jaz sicer ne vem, ker s tem nisem imela stike še nikdar, toda tu imam telefon in lahko povprašate," odvrne mi gospodična prijazno.

"Toda kam naj telefoniram?" vprašam nesmelo.

"Vas bom pa jaz zvezala," odvrne gospodična še nljudneje in stopi k telefonu.

Kmalu je pozvonilo in nek močan glas me vpraša:

"Hotel 'Union'?", odvrnem.

"Ali potrebujete lokaja?" "Ne!"

"Natakarja?" "Tudi ne!"

"Deklo za vse?" "Tudi ne! Prosim, s kom govornim?"

"S posredovalnico za delo." "Oprostite! To je pomota. Jaz iščem stranko resnega dela."

"Tak stranke pri nas ne poznamo. Z Bogom!" Tako sem ostal zopet na subem.

Vladarske skrbi. Minister: "Visokost, zdi se mi, da je nastali v naši deželi revolucija; ne preostaja drugega, kakor da mas postrelizro."

Vladar majhne kneževine: "Hm! Da! Minister, dobra misel! Toda, hm, minister, kdo mi bo v prihodnje tvoril špalir, če se odpeljem? A?"

Ponižno vprašanje. Soprog (brska po kuhinjski knjigi): "Na kateri strani pa je to, kar si danes skuhala?" Soproga: "Na strani 27 — to la zakaj vprašate?" Soprog: "Prepričati se hočem, kje je napaka, katero si zraven skuhala!"

Odpuščanje je neumna beseda, ker človek nikdar ničesar ne pozabi.

Avstr. Slovensko Bol. Pod. Društvo.
Ustanovljeno 16. januarja 1892.
Sedež: Frontenac, Kans

GLAVNI ODBOR:
JOHN BEDENE, I. glavni predsednik.
MARTIN OBRZAN, II. glavni predsednik.
LEO HROMEK, glavni tajnik.
BLASIUS MOREJ, glavni blagajnik.
ALOIS SLAPSCHAK, glavni zapisnikar.

NADZORNI ODBOR.
PONGRAC JURSCHE, Mineral, Kans.
FRANK AUGUSTIN, Mineral, Kans.
FRANK STARCHICH, Frontenac, Kans.

GOSPODARSKI ODBOR.
FRANK MAUSER, Frontenac, Kans.
PETER WIENBERGER, Pittsburg, Kans.
CHARLES STARINA, Mulberry, Kans.

POROTNI ODBOR.
JOSEPH SVETE, Woodward, Iowa.
FRANK PREMK, Cherokee Kans.
FRANK SETINA, Yale, Kans.

RAČUNOVODJE KRAJEVNIH DDUŠTEV.
1. Frank Boldin, Frontenac, Kans. — 2. Frank Schweiger, Chicopee, Kans. — 3. John Crepinšek, R.R.No. 8, Pittsburg, Kans. — 4. Frank Prelogar, East Mineral, No. 36, Kans. — 5. Karl Karlinger, Cherokee, No. 95, Kans. — 6. Louis Korb, R. R. No. 8, Pittsburg, Kans. — 7. John Kiria, R. R. No. 8, Pittsburg, Kans. — 8. John Bobnar, Fleming, R. R. No. 2, Post Cherokee, Kans. — 9. F. Yantič, R. R. 1, Pittsburg, Kans. — 10. John Eržen, Box 47, Jenny Lind, Ark. — 11. John Černe, Box 97, R. R. No. 2, Mulberry, Kans. — 12. John Česnik, Box 85, Cherokee, Kans. — 13. Jerry Ursič, Hughes, Okla. — 14. Leo Bregar, Box 254, Maynard, Ohio. — 15. Vic Soss, 416 North Chestnut Str., Pittsburg, Pa. — 16. Frank Wegel, Box 143, R. R. No. 4, Girard, Kans. — 17. Vincenc Merzel, Box 78, Carney, Iowa.

Iz glavnega urada Avstrijsko-Slovensko Podpornega Društva v Frontenac, Kansas.

Zapisnik seje dne 30. oktobra 1910.

Sejo je otvoril I. predsednik Ivan Bedene. Navzoči so bili sledeči uradniki: Ivan Bedene, Martin Oberžan, Leo Hromek, Blaž Muri, Alojzij Slapsčak, Pangerc Jurše, Fran Starchič, Peter Vinčperger, Fran Mauzer. Izostali so: Fran Avguštin, Karol Starina.

Prečita se zapisnik zadnje seje, ter odobri. Nato se prečita pismo društva št. 16, ki zahteva izvanredno konvencijo. Ker pa glavni odbor ne more o tej zadevi sklepati, ker se ne strinja s pravili, se pismo zavrne. Prebere se pismo brata Jožef Gošeta, ki se pritožuje, da ga je njegovo društvo po nedolžnem izključilo. Sprejme se predlog, da se mu odpíše, naj zahteva zadoščenje od porotnega odbora, in potem se naj obrne na glavni porotni odbor. Društvo št. 11 se pritožuje radi računa, priobčenega v Glasilu. Radikali mogočih pomot pa ni zakrivil glavni odbor, ampak posamezna družva, ki pošiljajo netočne podatke.

Sprejme se predlog, da povrne glavni odbor vsak mogoči primanjkljaj do centa, zakaj je tudi pod varščino. Društvo št. 15 prosi glavni odbor pomoči, ker ne more plačevati stanaric in uradnikov. Sprejme se predlog, naj se tozadevno obrne na prihodnjo konvencijo, ker glavni odbor ne more kršiti pravil.

Dopis V. Stenovica, ki se najsrčneje zahvaljuje, da mu je glavni odbor pripoznal \$100.00, da se je mogel odpeljati v staro domovino, se vzame naznanje.

Nato se sprejme predlog, da se oprostí br. Martin Oberžanu, ki ni bil pri zadnji seji navzoč.

Na poročilo gospodarskega odbora se sprejme predlog, da se br. Fabro počaka še za eno leto, ker je sedaj vrnil znesek \$100.00.

Prihodnja seja se vrši 5. nedeljo meseca januarja 1911.

Sejo zaključí predsednik Ivan Bedene.

Al. Slapsčak, zapisnikar.

Cigani kot zločinci.

Cigani so narod, ki romajo iz kraja v kraj. Stalno naseljeni je jako malo. Na Kraunjskem so naseljeni od Pivki, pa tudi v Belokranjini; a kljub temu, da imajo svoje "hiše", romajo vendar v gotovih taborih vedno po svetu. Ker nimajo nobene prave stalnosti, si tudi ne morejo pridobiti zadostne kulture, kar je edaj vsakega človeka. Cigani so nomadi, rojeni postopni in potepači. Kakor pa je žid s svojo umazanostjo in svojim edurčevim produktom razmer, tako je tudi cigan s svojimi hudodelskimi lastnostmi.

Služi stoletja ni našel ali ni hotel najti stalnega bivališča: hrano in stanovanje si je iskal po gozovih. Imel je neprestane boje z naravnimi silami, vremenskimi razmerami, ker je vedno potoval. Bil je vedno preganjan.

Inteligencija cigana je mala; duševno obzorje prav kajno, ker je živ vedno samo s seboj, s svojo družino. Cigan nosi imenito drugače stika z ostalimi inteligentnim svetom kakor tega, da mu da vsi svet vedno po svoje živeti. Živeti od dela drugih, biti prost, pohajkovati, vlačiti se iz kraja v kraj, iz dežele v deželo — to je njemu vse.

Ker pa tima izobrazbe, nima tudi tega, kar imenitno ambicijo. Stalo-blepja ne pozna. Vselej tega ni hotel, da bi nad kom gospodoval ali vladal, a tudi nad seboj ne trpi nikogar. Iz vsega tega izvira glavni njegov hudodelski nagib, to je oni za tatvino. Človeški družbi hoče, ker sam ne dela, — delo bi ga seveda ovrnilo v njegovi prostosti — toliko odvzeti, da od tatvine živi. Vzame pa ne veliko, ker ima velikih potreb. Večje tatvine se neveda dogajajo, ali te ne izvira iz želje, kopirati si premoženje, ampak iz ugodne prilike. Tako velika tatvina je potem izdelana za daljš čas.

Produktivnega dela cigan ne pozna. Gotovo je seveda, da ukrade cigan ru. 2000 K, kakor pa 100 K, če je prilika. Tako pa menda stori vsak, če je že na to, da krade. Povdarjati pa je treba, da cigan ne ljubi nevarnosti.

Pojmi o rodbini, domovini, rodni zemlji, državi, časti so ciganu tuji. Te pojme, ki so človeka tako visoko povzdignili, da se je povsod do danes, njeva stanja, nadomešča pri ciganu brezmejno lenoba. Tudi ne pozna ljubezni, kot si jo mi predstavljamo, ampak samo strastno ljubezen in nečimernost, kar se zlasti na njih fantastičnih oblikah, zenskih frizurah in pa na zlatinai in srebrnini opaja.

Sicer pa opazuje to brezmejno lenobo pri marsikaterih narodih. Tako je n. pr. južnotalijanskemu lazaronu vilen pesar: Dolce far niente. Zjutraj si zaslužiti na kak način 20 centesimov za jed, potem pa leži ves dan v seneli in ga ni prepričati za nobeno plačilo k delu.

Če se pomisli, da ima cigan kot človek v sebi v splošnem sposobnosti, kakor vsak človek in da je človek svoje sposobnosti skozi stoletja in tisočletja posvečeval napredku in znanosti in umetnosti in da je to oboje tako visoko povzdignil, medtem ko je cigan svojo inteligencijo posvečal odnemu svojemu cilju — živeti brez dela — se mora priti do zaključka, da je moral v tej svoji umetnosti postati virtuozi.

Znajo je, da cigani govore svoj jezik, ki je skoro po vsem svetu enoten. Pokojni naš rojak vitez Miklošič je posebno natančno študiral ciganski jezik. Iskal je tozadevno veliko del. Čevlino živijo cigani po raznih deželah (Pilencijski polotok, Ogrsko, Galicija, Kraunjsko, Primorsko itd.), vendar imajo vsi svoj enoten jezik, ki je pomešan švedu z besedami ljudstva, katero cigani s svojim življenjem "osrečujejo". Tudi naglas in izgovorjavo dobijo sorodno z ljudstvom, med katerim so, zato se težko razumieta ogrski in španski cigan, — če bi pa znala pisati in brati, bi se prav lahko razumela. — Cigani so vsi enega izvora, pa so si tudi vsi med seboj podobni po zgoraj navedenih lastnostih. Eden je tip za vse.

Zelo zanimivo so nekatere lastnosti cigana-potepuha. Povdarjalo se je, da ni cigan čusthlenec. Zanj ni kazen ječa, ker je sramotna, ampak laho mu je samo, ker ni prost. Sicer se pa v ječi izobno počuti, ker je v vsem preseljen. Najbolj vpliva nanj v halina. Ta mu je neprijetna. Cigan je tudi zelo bojazljiv in ne, kot se splošno misli, pogumen. Če se kje pripeti kakšno cigansko hudodelstvo, ki kaže na prvi pogled nekoliko poguma, je gotovo najti kako okolnost, ki izključuje, da bi bilo dejanje storjeno pogumno. Krade cigan tam, kjer ve, da se ga ne bo zasačil. Mislil, najbolj ne bo čudež tako, da bi d. spredaj napadel, vedno bo storil to iz zasede, leza gima. Za grmom bo prikal oročnika, nato katerim se hoče naslanjati, potiska, ki ga hoče oropati in prenesti nekaj tisti

pritičju, iz predala omare, ki je stala samo podrg meter od obrtnikove postelje. Nobeden tuj človek ni zahajal k obrtniku na dom. Dognalo se je, da je bil tat cigan, ki je vlomil s česte šklci okno v sobo, v kateri je obrtnik spal. Seveda se ga ni dobilo. Človek je hodil deset let po hiši, pa ne bo toliko videl, kot ciganka, ki pride prvič. Ciganka igra pri tatvini vlogu ogleduha, cigan pa krade. Ciganka opiše s pomočjo svoje bujne fantazije tako natančno ciganu, kaj je opazila, da so mu razumne, kjer hoče krasti, popolnoma znanu. Pri tatvini sluzi ciganka zlasti tudi njegova gibčnost. Kjer si cigan sam ne more pomagati, se poslužuje mlajših, n. pr. pri prežiganju skozi okna.

Cigan se poslužuje pri tatvini trnka, ki je privezan na koncu vrvi. Teza zažene na mesto, kamor hoče splezati, potem pa z vso lahkoto spleza po vrvi. V metuaju tega trnka, ki je pri ciganih splošno v rabi, ima veliko spretnost. Cigan ve natančno, kako je treba prijeti vrata, da jih vrže s tečajev, natančno bo tudi vedel, kje je zid slab, kjer more brez truda potegniti opeko s zida, sicer da si zid prej ogleda. Cigan ne gre podavni nikogar v hišo, kjer misli krajevati; hišo si ogleda samo od zunaj. Cigan krade vedno v družbi. Pri tatvini vsakdo nekaj pomaga. Če tudi se včasih natančno ve, da je eden izmed cigank družbe izvršil tatvino, vendar se ne more zapreti cele ciganske družbe, ker nihče ne prizna. Znano je, da navadno vsak zločinec za seboj kako sled pušča; pri ciganu tega ni. Cigan dela pri tatvini s popolno mirnostjo, razburjenja ne pozna. Edino, kar cigan za seboj pušča, je neprijeten duh, ki je podobno onemu zamorca ali pa žida, s katerim si je soroden. Opisati ta duh je skoraj nemogoče. Da je dosegel cigan v tatvini toliko spretnosti, tomlačič je s tem, da je cigan razvijal skozi stoletja vse svoje sposobnosti samo za svoje zločinske namene.

V splošnem pa je cigan pač šteje razmer. Dobrodošel ni nikjer.

Portret.

Angleški pisatelj Edgar Allan Poe. Grad, v katerega se je upal moj sluga s silo vdreti — ut namerel pristiti, da bi moral jaz, ki sem bil težko ranjen, prespati vso noč in prostem, — je bila stavba, polna veličanstva in polna turbe, jednaka mnogim drugim gradom, ki steže od zdavnaj, ne samo v domišljiji romaniopisev, ampak v resnici visoko nad dolinami na pečinah Apeninov. Sklepal sem po raznih znakih, da je moral posestnik zapustiti grad šele pred kratkim in to le za malo časa. Nastopil sem se v eni najmanjših in najmanj bogato opremljenih sob. Ta soba je bila v malem stolpu tega grada. Oprava je bila bogata, toda stariška in na mnogih krajih je poskodovana. Po stenah so visele tapete in mnogo raznovrstnih bojnih trofej; razum teh pa je bilo na stenh veliko stveilo modernih slik, ki so bile vse v zlatih okvirjih. In te slike, ki niso bile obene le po stenah, temveč tudi v mnogih kotih, kateri so bili nastali vsled čudne in romantične zidave tega grada, sem začel opazovati z živo domišljijo, ki je bila gotovo posledica pričujočega se mrlzice; radi tega sem prosil Pedra, naj zagrne okna, ker je bila že noč; vrel sem tudi, naj prižge sveče na visokem kandelabru, ki je stal poleg moje postelje, in naj razgne kolikor mogoče daleč težke zavese iz črnega žameta, ki so zagrnjale posteljo. Nisem dal teh povelj zato, da bi mogel mirno in lepo zaspati, temveč hotel sem se udati popolnoma opazovanju onih slik, katerih razlaga in zgodovina je bila v mali knjižici, ki sem jo bil našel na blazinah.

Dolgo, dolgo sem prebrala knjižico in v resni pobožnosti sem gledal slike. Hitro in krasno so tekle ure in bližala se je tih polnoč. Motila me je lega kandelabra in zato sem obrnil svečnik, četudi z naporom, ker nisem hotel buditi spečega sluga, tako, da je padala vsa luč na moje knjigo.

Pa to je imelo nepričakovano posledico. Žarki številnih svet razsvetljevali so sedaj kotiček, ki je bil dosedaj v senči, ki jo je delala ena straža moje postelje. In zagledal sem v tem kotičku sliko, ki mi je bila ostala doslej skrita. Bila je to slika mladega dekleta, ki je bila ravno v tistih letih, ko se prelevi deklica v ženo. Po kratkem pogledu na ta portret sem zapri oči. Zakaj sem storil to? Sam nisem niti vedel v prvem hipu, čemu sem zapri oči. Pa medtem, ko sem tako imel oči zaprte, sem si v duhu našel vzrok temu. Hotel sem bil nehoti dobiti čas, da prenišljujem — čas, da se prepričam, da me moje oko ni varalo — čas, da si pomirim svojo domišljijo, da bi potem mogel hladneje in mirneje soditi. Po kratkih trenotkih sem pogledal zopet s ostrim očesom sliko.

Težak odgovor.

V restavrantu je naročil gost, ko je že pojedel porcijo gosje pečene, še polovično porcijo, ki se je od prve komaj razlikovala. "Povejte mi," je vprašal strežajca. "V čim pa je pravzaprav razlika med celo in polovico porcije?" "Oprostite," je odgovoril strežaj. "Teza ne vem; šele tri dni sem tu."

Vsed razstrelbe dinamita pet delavcev ubitih.

San Bernardino, Cal., 24. nov. v bližini Barstowa je pri razstrelbi skalovja na Santa Fe železnici se prebito vnel dinamit in eksplodiral. Pet delavcev je bilo ubitih. Superintendent J. C. Mohler je težko telesno poškodovan.

Poljsčina v čičaških visokih solah.

Chicago, 24. nov. — V javnih visokih solah v Chicagi se bo poljski jezik uvedel kot učni predmet. Dotični sklep je bil storjen v večerajšji seji Šolskega sveta in je znana "Poljske narodne zveze". Šolski svet pa je ob enem sklenil, da se vsi drugi inozemski jeziki odpravijo iz Šol. Latinščina je že odpravljena in zdaj se bo tudi nemščina odpravila.

Strojvodja zadel mrtvovod na vlak.

Pri Racine, Wis., je bilo nad 300 potnikov v veliki nevarnosti, ker je bil mrtvovod zadel strojvodjo ekspresnega vlaka, ki je vozil v Chicagu. Strojvodja je bil takoj mrtev. Kurjač se je posrečilo ustaviti vlak, ki je vozil s hitrostjo 40 milj na uro.

Predlog stare device.

Gospica Kaniznula: "Samei, ki pridejo s kazenskim zakonom v nasvržje, bi se morali za kazen oženiti, in to državnim potom!"

DOMA IN NA TUJEM.

- DUŠNA PAŠA, broširana 60c, vezana 80c, z zlato obrezo \$1.—
- JEZUS IN MARIJA, vezan v platno 50c.
- KLJUČ NEBEŠKIH VRAT, vezan v slonokost, \$1.50.
- MALI DUHOVNI ZAKLAD, šagrin, zlata obreza 90c.
- POBOŽNI KRISTJAN, fino vezano 85c.
- RAJSKI GLASOVI, fino vezano z zlato obrezo 40c.
- SREČ JEZUSOVO, broširana 60c.
- SKRBI ZA DUŠO, zlata obreza vez. \$1.—
- SVETI ROŽNI VENEC, 50c.
- SVETA MAŠA, v usnje vez. zlata obreza 75c.
- SVETA URA, v usnje vezana zlata obreza \$1.20.
- VODITELJ V SREČNO VEČNOST, vez. zlata obreza 90c.
- VRTEC NEBEŠKI, v platno vez. 70c slonokost imi! \$1.50.

POUČNE KNJIGE:

- ABECEDNIK SLOVENSKI vez. 20c
- ABECEDNIK NEMŠKI, vezan 25c.
- ABNOV NEMŠKI — ANGLEŠKI TOLMAČ, 50c.
- ANGLEŠČINA BREZ UČITELJA, 40c.
- EVANGELIJI, 50c.
- ČETIRTO BERILO, 40c
- GRUNDRISSE DER SLOVENISCHEN SPRACHE, vezan \$1.25.
- HRVATSKO — ANGLEŠKI RAZGOVORI, veliki 50c.
- KATEKIZEM, mali 15c, veliki 40c.
- HITRI RAČUNAR, 40c.
- MALA PESMARICA, 30c.
- NAVODILO KAKO SE POSTANE DRŽAVLJAN ZJED. DRŽAV, 5c.
- PODUK SLOVENČEM, KI SE HOČEJO NASELITI V AMERIKO, 30c.
- PRVA NEMŠKA VADNICA, 35c
- ROČNI ANGL-SLOV. SLOVAR, 30c
- SLOVAR SLOV. NEMŠKI (Janežič-Bartel) nova izdaja, \$3.00
- SLOVARČEK PRIUČITI SE NEMŠČINE BREZ UČITELJA, 40c.
- SLOVENSKA KUJARICA, Bleiweiss vez., \$1.80.
- SLOVENSKA PESMARICA I. in II. del, vsaki po 70c.
- SPIRENTNA KUJARICA, broš., 80c.
- ZGODBE SVETEGA PISMA STARE IN NOVE ZAVEZE, 50c.
- ZGODOVINA SLOVENKEGA IARODA 40c.
- ZBRKA LJUB. IN ŽENITOVANJEH PISEM, vel. 40c.

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

- ANDREJ HOFER, 20c.
- AVE MARIJA, 20c.
- AVSTR. EKSPEDICIJA, 20c.
- AVSTR. JUNAKI, vez. 90c, broširani 70c.
- BARON TRENK, 20c.
- BELGRAJSKI BISER, 15c.
- BENŠKA VEDEŽEVANKA, 20c.
- BOJTEK, V DREVO VPREŽEN VITEZ, 10c.
- BOJ ZA PRAVIKO 40
- BOŽJA POT NA BLEBDU, 15c.
- BOŽIČNI DAROVI, 15c.
- BRATRANEC, burka v enem dejanju, 20c.
- BUCKE V STRAHU, 25c.
- BURSKA VOJSKA 30c.
- CAR IN TESAR, 20c.
- CERKVA NA SKALI, 15c.
- CESAR FRAN ŠKOP, 20c.
- CIGANICA ELIZABETA, 15c.
- CIGANOVA OSVETA, 20c.
- ČRTICE IZ ŽIVLJENJA NA KMETIJI, 20c.
- CVETINA BELOGRAJSKA, 40c.
- CVETKE, 20c.
- ČAS JE ZLATO 25c.
- ČRNI BRATJE, 20c.
- DAMA S KAMELJAMI, fino vez. \$1.20.
- DARINKA, MALA ČRNOGORKA, 20c.
- DETELJICA, ŽIVLJENJE TREH, 20c.
- KRANJSKIH BRATOV, 20c.
- DEVICA ORLEANSKA, 30c.

- POŽIGALEC, 25c
- PRAVILA DOSTOJNOSTI, 20c.
- PRAVLJICE, Mayer, 20c
- PRED NEVIHTO, 20c
- PRIHAJACI, 40c.
- PREGOVORI, PRILIKE, REKI, 30c
- PRI SEVERNIH SLOVANIH, 30c
- PRI VRBEVEM GROGI, 20c
- PRINC BOŽJA, 20c
- POT TURSKOM JARMOM, 20c
- REPOSTEV, 20c
- RIBICEV, SIN, 15c
- RINALDO RINALDINI, 30c
- ROBINSON, broširan, 60c
- TODBINSKA SREČA, 40c
- TODBINA POLANŠKIH, 3 zvezki \$2.50.
- ROKOVNJAČI, narodna igra, 40c
- RUSKO-JAPONSKA VOJSKA, 5 zvezkov, 75c
- ROPARSKO ŽIVLJENJE, 20c
- SANJSKA KNJIGA, vel. 30c
- SANJE V PODOBAH, 15c
- SENILJA, 15c
- SIMON GREGORIČ, življenjepi, 50c
- SITA, MALA HINDOSTANKA, 20c
- SKOZI ŠIROO INDIJO, 30c
- SLOVENSKI ŠALJIVEC, 2 zvezka po 20c
- SPILJMANOVE PESTVI, 18 zv.

= Cenik knjig, =

katere se dobe v zalogi

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

- 1. zv. Ljubite svoje sovražnike 15c
- 2. " Maron, košanski deček, 15c
- 3. " Marijina otroka 15c
- 4. " Praki judok 15c
- 5. " Ujetnik morskoga roparja 15c
- 6. " Arumagan, sin indijanskega kneza 15c
- 7. " Sultanovi sužnji 20c
- 8. " Tri indijanske povesti 20c
- 9. " Kraljičin nečak 20c
- 10. " Zvesti sin 15c
- 11. " Rilein in bela vrtnica 15c
- 12. " Korejska brata 20c
- 13. " Bog in znaga 20c
- 14. zv. Prisega huronskega glavarja 20c
- 15. " Angelj sužnjev 15c
- 16. " Zlatokopi 20c
- 17. " Prvi med Indijanci 20c
- 18. " Preganjanje indijanskih misijonarjev 15c

- SPISJE (narodna biblioteka), 15c
- 3 PRESTOLA NA MORTIŠČE, 20c
- STANLEY V AFRIKI, 20c
- STEZOSLEDEC, 20c
- STRELEC, 20c
- STRIC TOMOVA KOČA, 60c
- SV. GENOVEFA, 20c
- SV. NOČ, 15c
- SV. NOTBURGA, 20c
- SREČOLOVEC, 20c
- ŠALJIVI JAKA, 2 zv. vsak po 20c
- SALJIVI SLOVENEK, 75c
- ŠESTDESET MALIH PRIPOVEDEK, 20c.
- STOLETNA PRATKA, vez. 70c
- ŠOPEK LEPIH PRAVLJIC, 20c
- STARINARICA, veseloigra, 30c
- ŠTIRI PESTVI, 20c
- TEGETHOR, slavni admiral, 20c
- TISOČ IN ENA NOČ, 51 zv. \$2.50
- TRIGLET IN PHEMON, 20c
- PING LING, 20c
- TRI MUŠKETIRJI, svetovna knjižica, broš., \$2.00
- TRI PESTVI, 20c
- TRI PESTVI GROFA TOLSTOJA, 40c
- UPORNIKI 40c
- V DELU JE REŠITEV, 20c
- V GORSKEM ZAKOTJU, 20c
- VOŠHNI LISTI, 30c
- VOHUN, 80c
- VRTOMIROV PRISTAN, 20c
- V PADIŠAHOVEJ SENCI, 6 zvez. skupaj \$1.50.
- WINNETOU RDEČI GENTLEMAN, 3 zvez. skupaj, 75c
- ZAROKA O POLNOČI 20c
- ZA KRUKOM 20c.
- ZBRKA DOMAČIH ZDRAVIL, 50c
- ZLATA VAS, 25c
- ZLATOROG, \$1.00.
- ZMAJ IZ BOSNE, 60c
- Z OGNJEM IN MEČEM, 7 qv. broš., \$2.50.
- ZLATE JAGODE, 30c
- ZALOST IN VESELJE, 50c
- ZENINOVA SKRIVNOST, 20c
- ZIVLJENJE SV. ELIZABETE, 50c
- ZIVLJENJE TRNJEVA POT 40c.

ZEMLJEVIDI:

- ZEMLJEVID AVSTRO — OGRSKE, veliki 25c, mali 10c
- ZEMLJEVID KRANJSKE DEŽELE, mali 10c
- ZEMLJEVID EVROPE, 25c, mali 10c
- ZEMLJEVID ZJEDNENIH DRŽAV, 25c

RAZGLEDNICE:

- Mesta Ljubljane in drugih mest na Kraunjskem, newyorške in raznih mest Amerike, s cveticami, in humoristične kakor tudi božične, novejste, velikonočne po tri cente, ducat 30c.
- Razne svete podobe, komad 5c, ducat 33c
- Album mesta New York s kraunjskimi slikami mesta, 35c
- OPOMBA. Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici ali poštnih znamkah. Poština je pri vsah teh cenah še vtiča.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANSEK, R. F. D. No 1, Conemaugh, Pa.
 Podpredsednik: GEORGE KOS, 524 Broad St., Johnstown, Pa.
 Glavni tajnik: IVAN PAJK, L. Box 328, Conemaugh, Pa.
 Pomožni tajnik: ANDY VIDRICH, P. O. Box 523, Conemaugh, Pa.
 Blagajnik: FRANK SEGA, L. Box 238, Conemaugh, Pa.
 Pomožni blagajnik: IVAN BREZOVEC, P. O. Box 6, Conemaugh, Pa.

NADZORNIKI:

JACOB KOČJAN, pred. nadz. odbora, Box 508, Conemaugh, Pa.
 FRANK PERKO, nadzornik, L. Box 101, Conemaugh, Pa.
 ANTON STRAŽIŠAR, nadzornik, Box 511, Conemaugh, Pa.

POROTNIKI:

ALOJZIJ BAVDEK, predsednik porot. odbora, Box 1, Dunlo, Pa.
 MIHAEL KRIVEC, porotnik, Box 324, Primo, Colo.
 IVAN GLAVIČ, porotnik, P. O. Box 323, Conemaugh, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

S. A. E. BRALLIER, Greave St., Conemaugh, Pa.

Členjena društva, oziroma njih uradniki so uljudno prošeni pošiljati denar naravnost na blagajnika in nikakor drugem, vse druge dopise pa na glavnega tajnika.

V slučaju da opazijo društveni tajniki pri mesečnih poročilih, ali sploh kjerskodi v poročilih glavnega tajnika kake pomanjklivosti, naj se to nemudoma naznani na urad glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Društveno glasilo je "GLAS NARODA."

GOSPOD MIRODOLSKI.

Spisal Josip Stritar.

(Dalje.)

"Res, ne bil bi si mogel... prav veselil me, da vas zopet vidim, in takega vidim; bodite mi srčno pozdravljeni!" in gospod Mirodolski mi stisne še enkrat roko; blagi mož ga je bil zares vesel.

"In vendar me ne vprašate, kaj hočem? Moj Bog, saj sem vam rekel, da sem se izprobuiral, da hočem biti poslednji pošten človek, in pošten človek treba da je hvaležen; nevaležnost je ena izmed najgršjih človeških napak. Pogledat sem prišel, kako se vam godi, dobronik moj."

V takem pogovoru sta bila prišla do klopi v gorjem koncu vrta poleg seče, kjer je najrajši posedeval gospod Mirodolski, kjer je nekaj ali sam ali v prijetnem pogovoru užil toliko lepih trenutij.

Moža sedeta na klopi. Zdjaj je bil gospod Mirodolski na vrsti, da bi govoril; ali mož je molčal, kakor da ni bil slišal zadnjih besed svojega gosta. Zabujo je bilo hudo, ko je videl moža tako žalostnega, ali moral je govoriti, za to je bil prišel.

"Toraj, kako vam, gospod?"
 "Ho že, ho že! Morebiti ni bilo lahko nekoliko boljše, ali slabše bi bilo tudi lahko, še slabše, človek ne sme biti prešeren."

"Vse zdravo pri hiši?"
 "Vse zdravo pri hiši, človek in živali; o, zdravja smo trdnega, prav trdnega, menim, da nas ne bo še z lepim koncem!"

"Sami doma?"
 "Sam."

"Kaj pa družina?"
 "... Dekle je šlo na polje z dekle... tja dohi nekam..."

"In druga? Saj ste imeli dve, če se ne motim?"

Teza trenutja se je bilo mož očitati; ali Zabujo je s premislekom tako delal in ne drugače. Strašen je bil odgovor:

"Človek!" zatogoti se mož nad njim in udari srdito s pestjo ob mizo. "Človek! ali si prišel zasmeovat starca, ki ga ves svet zasmehuje?"

V tem trenutju se začuje za sečo, kakor da bi bil nekdo zaitel, zastokal, potem zgrudil se na tla. Po sreči gospod Mirodolski ni nesar čutil; ali Zabujo je slišal in on je vedel, kaj se godi za sečo.

Tas je kopruca, tam se je v smrtnih težavah vila uboga, izgubljena hi nesrečna, vrtno uzaljenega očeta, ki ni odpustil greha izgubljenemu otroku.

Ko se je nekoli dni po pogovoru v gozdu pred oglednico koo Zabujo odpravil na pot proti Tihemu dolu, ko mu je bila ponovila svoja naročila, ko si se poslavljala, ko je se odhajal, polasl se hipoma Zoro mogočno hrepeneje, da bi videla še enkrat očeta dom, da bi videla morebiti, skrivaj, od daleč, očeta, sestro; prositi ga zažne naj jo vzame s seboj, tako mило, tako ganljivo, da ji mož ni mogel odreči prošnje. Prišla sta bila po okoliših lo Mirnega dola. Tam se je hotela skrivati v gozdu in čakati Zabujo, da se vrne. Prej pa ga je prosila še enkrat, in on ji je obljubil, da je nikakor ne izda očetu. Zgovorjeno je bilo, kje se snideta.

At pa je bil Zabujo odšel v očetovo hišo, ne bil bi si mogel... prav veselil me, da vas zopet vidim, in takega vidim; bodite mi srčno pozdravljeni!" in gospod Mirodolski mi stisne še enkrat roko; blagi mož ga je bil zares vesel.

"In vendar me ne vprašate, kaj hočem? Moj Bog, saj sem vam rekel, da sem se izprobuiral, da hočem biti poslednji pošten človek, in pošten človek treba da je hvaležen; nevaležnost je ena izmed najgršjih človeških napak. Pogledat sem prišel, kako se vam godi, dobronik moj."

pogled v ravno polje, v solnčne doline med zelenimi griči, s pisanimi travniki in bistrimi studenci, in razgled zapirajo sinje gore v daljavi. Ali sive megle so mu legle nad to srčno deželo! O da bi mogel pozabiti, kar je bilo! Vzruval naj bi si jo iz sreča, ki ga ni bila vredna, kakor se izruje bodoči osat iz grede! Jaz nimam več toliko moči; meni bo krvavo zbadal njen spomin sreče do groba!"

In solze, blagodejne, dolgo zdrževane solze se udero ubogemu možu po čestitem obličju!

Dolgo časa sta molčala oba. "Tolažil vas ne bom, ubogi prijatelj," izpregovori slednjč Zabujo, tolažil je bil že sam na sebi glas, s katerim je govoril naslednje besede: "Tolažil vas ne bom; možje se ne tolažijo. Kar bi vam mogel reči v tolažbo, to veste sami. Življenje poznate, sree človeško poznate in njegove slabosti. Kaj je prosta volja človeška! Neznane moči se igrajo z nami. Njim pride človek v oblast, ko stoji v življenju, in sama smrt ga reši te oblasti. Kdor hoče živeti, treba da spozna resnico ali vendar resnice; treba da se voljno uda skrivnostni oblasti, kateri ubežati ne more. Kaj pomaga vjetna tina, ako se s perotmi, glavico zapiranja v trde stene svoje ječe! Kravave mu peroti krvavi rau glavica; človek je ostra omaga, ako mu ne pride spoznanje, da so mu zastoj vse pametne, da se mu je, ako mož postavlja, udati presilni oblasti. Hlala modrost, da, slaba tolažba ali kaj drugega? Mož z možem ne more, ne sme govoriti, kakor se govori z otrokom. — Nesreča vas je zadela, prijatelj, velika nesreča; hudo je, ker vas je naravnost zadelo, osatilo vam plava pred očmi v najhujši podobli. In tako je prav, vsa ne more biti nesreča, nego si jo mislite. Ali vi, prijatelj, v tem nekoliko tolažbe? Ali smete že ohupati, predno vam je vse jasno? Ali smete obsoditi, zavreči svojega otroka, dokler vam še ni očita vsa pregreha? Imate li tako malo zaupanja v dobre nauke, katere sta ji oče in mati veepila v mlado dušo? Ni-li mogoče, da se je zavedela, da se ji je zbudila vest, predno je bilo prepozno? Kdo vam je porok, da vaša ostra solha ni krivična? Ali ste že slišali njeno izpoved? Ni-li mogoče, da se vam vrače taka, da jo lahko z radostnimi solzami stisnete v očetovsko naročje? Jaz si ne morem misliti, da bi bila hič takega očeta — navadno dekle!"

Te besede je govoril Zabujo s tako globokim prepričanjem, da si slednjč gospod Mirodolski ni mogel kaj, da bi jih zvesto ne poslušal. Z glavo je majal, vendar videti mu je bilo, da mu dobro deajo; kako bi ne bil rad zagledati moža, ki mu je tako gorak zgovorjal izgubljenega otroka! Hvaležno ga pogleda, govoreč:

"Dejali ste, da me nočete tolažiti in vendar kdor bi me prišel tolažiti, kako bi mogel drugače govoriti? Moje nesrečno dete bi ne bilo moglo najti boljše zagovornika. Prepričali me niste, kdo bi me mogel prepričati! Vendar hvaležen sem vam. Če sem vam kedaj kaj dobrega storil, vse ste mi obilo povrnilli. O kako rad bi upal, da ne morem!"

"Jaz pa vam pravim, upajte, vse bo še dobro, pomnilli boste moje besede; več vam ne morem reči. Zdjaj moram iti, a misva se videla zadnjikrat. Z Bogom!"

"Z Bogom!"

Podasta si roke, in Zabujo urno odide.

XVIII.

Na Mirodolskem vrta je stal voz repe pred hišo. Pri zidu je čepela stara Barba na nizkem stolčku in repo obrezovala. Breda ji je stoji pomagala; urno jima je šlo delo izpod rok. Na desni strani je bil že velik kup tega koristnega jesenskega sadeža.

Poglej, Bredka, ali si že videla tako?" ogovori služabnica svojo mlado gospodinjjo, pomolivši ji lepo, debelo repo, ki jo je ravno obdelovala. Barba je bila dekla stare korevine; pridna početna, molčeca; ali kadar je bilo treba govoriti, tudi ni imela vzola na jeziku. Gospod Mirodolski jo je dobil z ženo vred v hišo. Gospoda je bila zadovoljna z njo in ona z gospodom. Povsod je bila za rabo; prijeti je znala za vsako delo; kuharico je sukala, metlo in šivanko, in potem ko se je bil gospod Mirodolski med kmeti naselil, tudi motiko, pralico in srpenako spretno. Pestovala je Zoro in Breda, zato ji je še vedno tikala, kar je bilo vsem prav. Bila je skoraj kakor stara teta v hiši. Čutila je pa tudi, da ima nekaj oblasti, to se je kazalo v vsem njenem vedenju in govorjenju.

KRETANJE PARNIKOV.

KROONLAND odpluje 30. novembra v Antwerpen.

ALICE odpluje 30. novembra v Trst in Reko.

OCEANIC odpluje 30. nov. v Southampton.

LA BRETAGNE odpluje 1. decembra v Havre.

NEW YORK odpluje 3. dec. v Southampton.

CELTIC odpluje 3. dec. v Southampton.

JOHN WENZEL

1017 E. 6. grad Str. Cleveland, O.

NARAVNA KALIFORNIJSKA VINA NA PRODAJ.

Dobro črno vino po 50 do 60 ct galon s posodo vred.

Dobro bela vino od 60 do 70 ct galon s posodo vred.

livrstvo trepavica od \$2.50 do \$3 galon s posodo vred.

Manj nego 10 galonov naj nihče ne naroča, ker manje količine ne morem razpošiljati.

Zajedno s naročilom naj gg. naročniki dopoljujejo denar, oziroma Money Order.

Sploštvanjem

Nik. Radovich,

89 Vermont St., San Francisco, Cal.

POTSDAM odpluje 6. decembra v Rotterdam.

MAJESTIC odpluje 7. dec. v Southampton.

MARTHA WASHINGTON odpluje 7. decembra v Trst.

LA SAVOIE odpluje 8. decembra v Havre.

ST. PAUL odpluje 10. dec. v Southampton.

HAPLAND odpluje 10. decembra v Antwerpen.

NIEUW AMSTERDAM odpluje 10. decembra v Rotterdam.

KAISE L AUGUSTE VICTORIA odpluje 10. decembra v Hamburg.

KAISER WILHELM DER GROSSE odpluje 13. decembra v Bremen.

LA LORRAINE odpluje 15. decembra v Havre.

PHILADELPHIA odpluje 17. dec. v Southampton.

Parnike, tiskane z debelimi črkami, priporočamo rojakom, kateri želijo biti za božične praznike doma.

OGLAS.

Slovensko pevsko društvo "Bled" v Conemaugh, Pa., išče izurjenega slovenskega PEVOVODJO.

Mesečna plača do dogovora in preskrbi se mu tudi primerno delo. Za natančnejša pojasnila obrnite se na predsednika društva:

Blaz Kovačič, L. Box 328, Conemaugh, Pa. Ali pa na: Ivan Pajk, L. Box 328, Conemaugh, Pa. (6x 23-11 v 2 d)

ZIMSKI POUK v angleščini in lepisju potom dopisovanja.

Ako želite dobiti nekaj pojma o teh predmetih, vpišite se v našo šolo. Ponujemo že tri leta. Pojavila za stoj.

Slovenska korespondenčna šola, 6119 St. Clair Avenue (S. B. 10), Cleveland, Ohio.

POZOR!

Išče se **IZURJENI PEVOVODJA** Prednost ima oni, kateri zna tudi poudariti godbo. Vsa tozadevna pisma pošljite na uredništvo "Glas Naroda", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

HARMONIKE

bodisi zakoršne, ali vrste izdeljem in popravilam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravu zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem iz nad lo del tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravku vzamem kranjske kakor vse druge harmonike te računam po delu kakor kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj

JOHN WENZEL

1017 E. 6. grad Str. Cleveland, O.

NARAVNA KALIFORNIJSKA VINA NA PRODAJ.

Dobro črno vino po 50 do 60 ct galon s posodo vred.

Dobro bela vino od 60 do 70 ct galon s posodo vred.

livrstvo trepavica od \$2.50 do \$3 galon s posodo vred.

Manj nego 10 galonov naj nihče ne naroča, ker manje količine ne morem razpošiljati.

Zajedno s naročilom naj gg. naročniki dopoljujejo denar, oziroma Money Order.

Sploštvanjem

Nik. Radovich,

89 Vermont St., San Francisco, Cal.

JOHN WENZEL

1017 E. 6. grad Str. Cleveland, O.

Rojaki ne poslušajte!
 Obrekovalcev in lažnjivcev iz katerih ne govori drugega nego črna zavist.
Frank Sakser Co.
 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
 (lastna hiša)
 6104 St. Clair Ave. N. E., Cleveland, O.
 stoji danes tako trdno kakor še nikdar popreje. Kdor pošilja denarje v staro domovino lahko mirno spi in si je svest, da ti pridejo po posredovanju te tvrdke v najkrajšem času domu.
 Potniki, kateri kupijo parobrodne listke so pri tej tvrdki najbolje in najsolidneje postrženi.
To ve več tisoč rojakov!
 Vsakdo kdor se je enkrat obrnil na to tvrdko se še vedno z zaupanjem na njo obrača.

KOLEDAR ZA LETO 1911

že marijovo tiskamo ter bode vsebina zopet raznovrtna in obsežna; tudi več slik bo v njem. Upamo, da bode do koncem novembra dotikana na kar za bomo prej pričeli razpošiljati. Cena mu bode tudi letos 30 centov s pošto vred.

POZOR ROJAKI!

Pol dolgem času se ni je posrečilo najti pravo Alpen tiskarno in Pomoča proti vzdarju in zarastiam, kakorvne se dosodaj na svetu ni bilo, od katere nočkim in ženskim sveti in dolgi lahke vsakiko popolnoma zrastejo in ne bodo več izpadali, ter ne osiveli. Ravno tako nočkim v 8. tednih kranj leki popolnoma zrastejo. Re matize a v rokah rožah in kraljicah v 8 dneh popolnoma ozdravijo, kurja ošera izdavi, motne noge in ostaline se popolnoma odstranijo. Da je to resnica jemajte s 300. Pašto po cenli katerega pošiljem zastonj.

JAKOB VAHCIC,
 P. O. Box 69 CLEVELAND, O.

NAZNA NIL O.

Rojakom Slovincem in Hrvatom kateri potujejo čez Duluth, Minn., priporočamo našega zastopnika g.

JOSEIP SCHARABON-a,
 415 W. Michigan St., Duluth, Minn., kateri ima svoj

SALOON

prav blizu kolodvora. Vsak rojak je pri njemu najbolje postržen.

Pošilja denar v staro domovino najceneje in najhitreje po našem posredovanju. Zastepa nas v vseh podobih. Toraj pazite, da se ne vsedete na lim laskavim besedam ničvredne žev, katerih v Duluthu ne manjka.

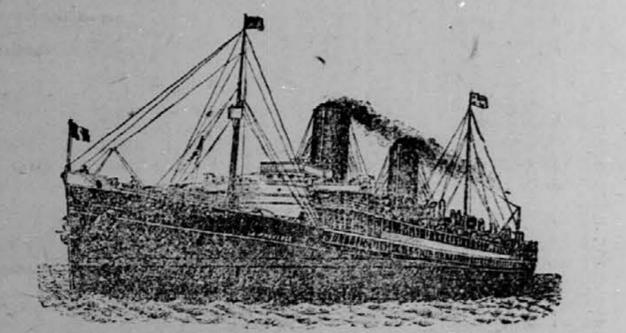
Sploštvanjem

Frank Sakser Co.

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

(Francoska parobrodna družba.)
 Direktna črta do Havre, Pariza, Švice, Inomosta in Ljubljane.

Ekspres parniki so: "LA PROVENCE" na dva vjaka "LA SAVOIE" na dva vjaka "LA LORRAINE" na dva vjaka "LA TOURAINE" na dva vjaka

Poštni parniki so: "LA BRETAGNE" "LA GASCOGNE" "CHICAGO" na dva vjaka. Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK, corner Pearl St., Chesebrough Building.

Parniki odplujejo od sedaj naprej vedno ob četrtkih iz pristanišča št. 57 North River in ob sobotah pa iz pristanišča 64 North River, N. Y.

LA BRETAGNE 1. decembra *LA TOURAINE 22. dec. 1910.
 *LA SAVOIE 8. dec. 1910. LA GRETAGNE 29. dec. 1910.
 *LA LORRAINE 15. dec. 1910. *LA LORRAINE 5. jan. 1911.

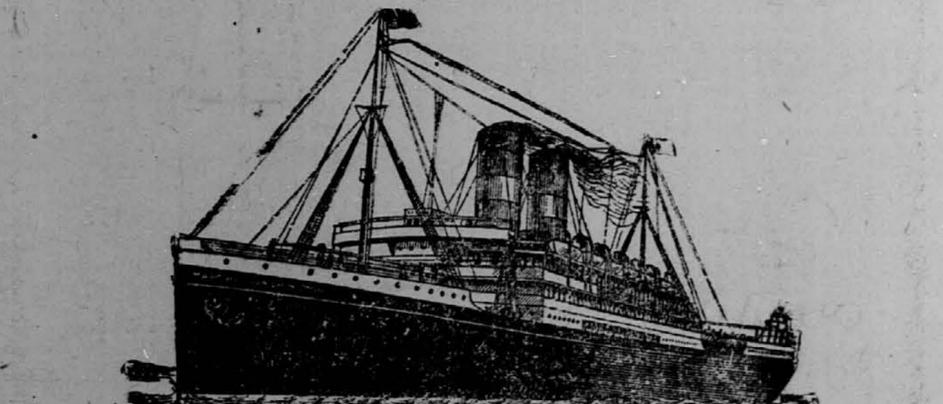
POSEBNA PLOVITBA V HAVRE:

Parnik "Niagara" odpluje dne 10. decembra ob 10. uri dopoldne. Parnik "La Gascoigne" odpluje dne 10. decembra ob 10. uri dopoldne. Parnik "CHICAGO" odpluje dne 24. decembra ob 3. uri popoldne. Parnik "FLORIDA" odpluje dne 24. decembra ob 3. uri popoldne.

Parniki z zvezdo razpomeni imajo po dva vjaka.

Avstro - Amerikanska črta

[preje bratje Cosulich]
 Najpripravnajša in najcenejša parobrodna črta za Slovence in Hrvate

Novi parnik na dva vjaka "MARTHA WASHINGTON".

Regulerna vožnja med New Yorkom, Trstom in Reko.

Cene vožnih listov iz New Yorka za III. razred so do:

TRSTA	\$23 00
LJUBLJANA	33 00
REKA	33 00
ZAGREBA	34 20
KARLOVCA	34 25
Za Martha Washington stane \$5, za Alice, Laura, Argentina, Ocean'a \$2 več	
II. RAZRED do	
TRSTA ali REKA	\$50 00 do 55 00

PHELPS BROS. & CO., Gen. Agents, 2 Washington St., New York